

1. számú melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet
szerint

Javaslat a

**Kultúrház – egykori római katolikus iskola
„[nemzeti érték megnevezése]”**

Lovászpataka Települési Értéktárába történő felvételéhez

Készítette:

Bartha Lászlóné Borsó Katalin

Lovászpataka, 2016.10.15.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Lovászpatonai Baráti Kör Közhasznú Egyesület
8553 Lovászpatonna, Kossuth utca 50
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: **Bartha Lászlóné Borsó Katalin.....**
Levelezési cím: **2484 Agárd Kinizsi u 1/b.....**
Telefonszám: **0620/9232533.....**
E-mail cím: barthaborsokati@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Kultúrház – egykori római katolikus iskola**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság
 ipari és műszaki megoldások
 természeti környezet
 egészség és életmód
 kulturális örökség
 turizmus
 épített környezet
 sport
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Lovászpatonna, Kossuth u. 4.**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési tájegységi megyei külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

1910 áprilisában Mórocz Antal lelkész, az iskolaszék elnöke pályázatot írt ki új háromtantermes katolikus iskola építésére. A pápai Hets-testvérek kivitelezésében a régi iskola melletti szántóföldön még azévkben elkészült a 8 ablakos impozáns épület, melyet az egyházközség finanszírozott. Méretét tekintve az épület valamivel kisebb volt a mostaninál. Az elegánsan kiképzett utcai bejárat egy, az épületen végigfutó kövezett, széles folyosóra nyílt. A folyosóról jobbra és balra egy-egy tanterem négy-négy utcára néző ablakkal, amelyek meghatározták az épület arányos, szimmetrikus utcaképét. Az utcával párhuzamos folyosóról nyílt a harmadik osztályterem, mely az udvar felől is megközelíthető volt

Az iskola első oktatói Horváth János kántortanító és Kovács Béla másodtanító, valamint az újonnan felvett Tamás Zoltán voltak.

A második világháborúban az épület jelentős károkat szenvedett, a harmadik osztályterem használhatatlanná vált. Az újjáépítés az egyházközség, a szülők, a falusi iparosok, fuvarosok, valamint pápai ipari munkások összefogásával történt. 1948 októberében avatták föl az újjáépített volt egyházi iskolát. Az 1956-os forradalom sodrában erőszak áldozata lett az iskola falán a kis márványtábla: „Helyreállították a Perucz Gyár dolgozói és a helyi munkaközösség”.

A rk. egyházi iskola épületét 1950-ben államosították, s még 5 évig állami általános iskola működött benne. Az épület eredeti rendeltetését 45 évig töltötte be. Ekkor az intézmény a kastélyba költözött. A volt katolikus iskolából 1955-ben Kultúrház lett. A kétszárnyú, üvegezett főbejárat fölött fekete betűk hirdették: „MEDOSZ Kultúrotthon”. Az utcai két osztálytermet a köztük húzódó folyosó megszüntetésével egybenyitották, mely által tekintélyes kultúrtermet nyert a falu. A harmadik osztályteremből kettéosztással olvasóterem és könyvtár, illetve KISZ-klub lett. A nagyterem melletti volt tanári szobát színpadi öltözővé alakították át.

Az épület sok szép kulturális rendezvény, színjátszóköri bemutató, operett, táncmulatság, állami gazdasági értekezlet, 1959 után tsz-közyűlés, zárszámadás, politikai ünnepség, tánciskola, kertbarát köri találkozó, klubfoglalkozás, író-olvasó találkozó, párttaggyűlés és fővárosi művészek vendégszereplésének színhelyévé vált.

1963-ban az épületet mozigépházzal bővítették, így alapterülete 380 négyzetméterre nőtt. Ezzel az épület elveszítette mutatós, eredeti szimmetriáját. A mozielőadások 1993-ban látogatottság hiányában megszűntek.

A tetőszerkezet felújítására, valamint padlóburkolat cserére 1978-ban került sor. 1991-ben vezették be a vizet, és alakították ki a folyosó egy részéből a vizesblokkot. A nagyterembe 1993-ban két nagyméretű cserépkályhát építettek.

Az 1989-es politikai változások után az épületet a katolikus egyház visszaigényelte, de az állami kártalanítást követően az továbbra is a falu kultúrházaként működhet tovább.

2005-ben az épületkülsőt az önkormányzat megújította.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Az épület 100 éves, őseink hagyták örökül. A falukép egyik meghatározója. A kulturális élet központi épülete Lovászpatonán.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

**Patonay (Pitying) József: Lovászpatonna és a lovászpatonai plébánia története (kézirat 1935-1950)
Pápai Lapok 1913.09.07.**

Pápa és Vidéke 1928.04.07, 1931.01.04

Pápai Hírlap 1930.08.02

Pápai Néplap 1948.10.10

Horváth Károly feljegyzései (kézirat 1983-1993)

Balogh Ferenc: Balogh Ferenc evangélikus tanító visszaemlékezései (kézirat 1991)

Borsó Gyula: Emlékirtaim (kézirat 1991)

Lovászpatonai képeskönyv (2010)

Pölöskei István: Lovászpatonna (2009)

Bartháné Borsó Katalin: Lovászpatonának szeretettel ... (2012)

Bartháné Borsó Katalin: Apáink szülőföldje (2015)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: **nincs weboldala**

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Hirdetés a Pápai Lapokban 1910. április 10-én

6. Pápai Lapok 1910. április 10.

Versenytergályalási hirdetemény nagyobbsszerü iskolaépítésre.

Lovászpatona Veszprém m. pápai járás, nagyközség róm. kath. iskolaszéke elnöksége által egy három tanteremből álló új elemi iskola építésére, nemkülönbén ezzel kapcsolatosan a régi iskola átalakítási munkáira ezennel versenytergályalást hirdet.

Az építési tervek: a költség előírnyza; alulírott hivatalában betekinhetők.

Feltételek: A munkálatok: az építés; folyo 1910. év tavaszán megkezdendők és ugyan-csak 1910. év szeptember hó 1-ig befejezendők: mégis a megkezdés időpontjáról a pályanyertes értesitetni fog. — Bányatpénztül az ajánlati összeg 5%-a teendő le, amely összeget az iskolaszéki elnökség gyülmölesözöleg a helybeli m. kir. postatakarékba helyez el és amely összeg kamatát a vállalkozó élvezi. — Késedelem esetén kötbér címen azonban naponkiut 40 korona fizetendő amely összeg a vállalati összegből levonva lesz. — Az építést az egyházmegyei tanbátóság megbízottja s Veszprém vármegye építészeti hivatala ellenörzi, illetve azt a befejezés utáni át-ndáskor helybenhagyja, vagy kifogásolja. Helybenhagyás esetén, is az 5%-töli biztosíték az építkezés befejezésétől számított 1 év után adatik ki a vállalkozónak.

Az ajánlatok **1910. év április 24-ig adandók be**, amikor is délután 3 órákor azok a plebánia hivatalban a vállalkozók és az iskolaszék jelenlétében fölbontva lesznek.

Az ajánlattevők a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. — A pályázatok közül az iskolaszék szabadon választi.

Egyebek — mint a fizetési módozatok, részletek, időközök a — hivatalos közögek; iskolaszék, kegyuradalmi képviselő és vállalkozó által küllön szerződésben fognak megállapítatni. — Ha a vállalkozóval a szerződést megkötni nem lehetne, más vállalkozó kerestetik; különösen olyan, ki az építési fizetési arányához képest, minél méltányosabb fizetési időbaladékok adhat.

Móroczy Antal
isk. sz. elnök, lelkész.

Kultúrház képslapon

**Kultúrház az 1950-es
években**

**Kultúrház az 1970-es
években**

Kultúrház napjainkban

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Magyar Zoltán, mint a Lovászpatonai Települési Értéktári javaslatokhoz csatolt fotók készítője hozzájárulok ahhoz, hogy képeim az értéktár céljára felhasználásra kerüljenek.

Érték megnevezése: KULTÚRHAZ – EGYKORI RÓMAI
KATOLIKUS ISKOLA

Lovászpátóna, 2016. február 5.

Magyar Zoltán